

METODICKÝ LIST

lipka

VOZEMBOUCH

DOPORUČENÝ VĚK: 8+

ROZVÍJENÉ DOVEDNOSTI: jemná motorika, kreativita, rytmika

PŘESAHY DO DALŠÍCH PŘEDMĚTŮ, ENVIPŘESAHY: polytechnická výchova, hudební výchova, tradiční hudební nástroj, využití odpadního materiálu

POMŮCKY: tužka, nůžky, pila ocaska, kladívko, nůž, akušroubovák

MATERIÁL: plechovka, dřevěné tyče (průměr 2,5–4 cm), hřebíky (40/50 mm), větší hřebík (80 mm), korunkové uzávěry, podložky, matičky, pevnější provázek, vrut (třeba 4 x 35 mm), pentle na ozdobení

ČAS: 1–2 h

POZNÁMKY A TIPY:

- Vozembouch, případně ozembouch, oblastně ozembúch, je lidový rytmický hudební nástroj používaný v české lidové hudbě. Název je odvozen od způsobu hry na nástroj, kdy se zvuk částečně tvoří úderem nohou nástroje o zem. Původ nástroje je zřejmě ve středověku. Více najdete například na cs.wikipedia.org/wiki/Vozembouch.
- Tělo vozembouchu tvoří tyč. Můžete si najít vhodný materiál na vycházce v lese nebo použít například dřevěnou tyč ke smetáku či dřevěnou tyč garnýže.
- Na chřestidla jsou asi nejlepší korunkové uzávěry od piva či limonád ve skle. Je potřeba je dopředu nastřídat. Nebo můžete požádat obsluhu v nějaké restauraci, aby vám je během dne dávala bokem. Použít lze i pokrývačské podložky nebo nastříhat kousky plechu.

POSTUP:

Uřízneme si jednu tyč dlouhou cca po ramena a jednu či dvě kratší (25–35 cm)

Na delší tyči si vyzkoušíme, kde se vozembouch bude nejlépe držet. Příčné břevno umístíme nad nebo pod toto místo. V místě, kde se budou tyče křížit, vyřežeme nožem či pilkou plošky.

Než tyče spojíme do kříže, připravíme si na příčné břevno chřestidla.

Do korunkových uzávěrů uděláme otvory tlustějším hřebíkem, než jakými je budeme přitloukat. Jako podložka pro tuto práci postačí nějaký dřevěný odřezek.

Na menší hřebíky (40/50 mm) navlečeme několik korunkových uzávěrů a zatlučeme je do připraveného břevna. Mohou směřovat nahoru, dolů nebo oběma směry.

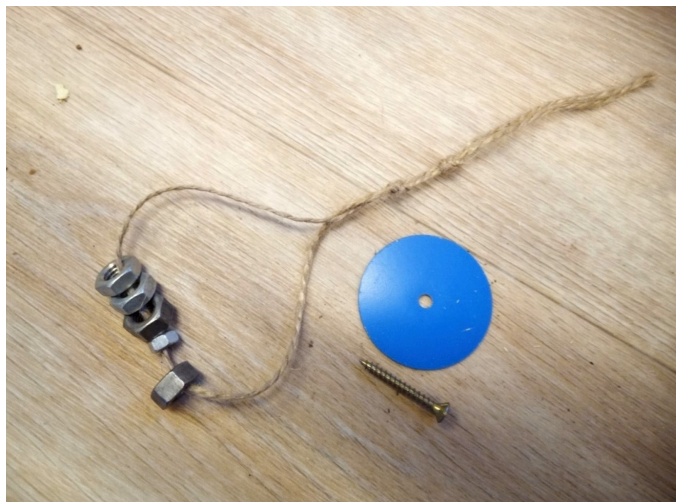
Připravený kříž s chřestidly přivážeme pevně motouzem na hlavní tyč.

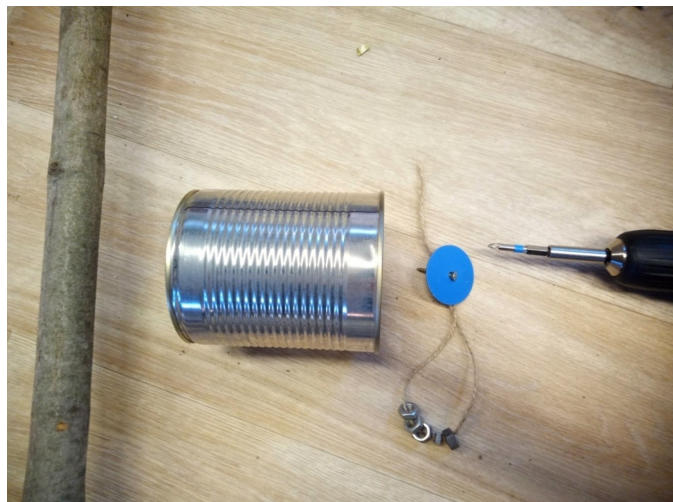
Kříž můžeme spojit také větším hřebíkem, případně silnějším vrutem. Spoj musí vydržet silné otřesy během hraní.

TIP: Z kratší tyčky si stejným způsobem můžeme vyrobit jednoduché ruční chřestidlo.

Nyní si připravíme bubnovací plechovku. Několik maticek či podložek navlékneme na provázek a zajistíme uzlem. Délka smyčky musí být kratší než hloubka plechovky.

Do dna plechovky uděláme díru opět pomocí hřebíku a kladívka. Na vrut (třeba 4 x 35 mm) navlékneme podložku a uzel provázku s matickami.

Takto připraveným vrutem přišroubujeme plechovku na hlavní tyč vozembouchu. Provázek s matickami by se měl volně pohybovat, ale ne vypadávat z plechovky. Na větší plechovky lze při hraní též bubnovat paličkou.

A vozembouch je hotový. Stačí už jen ozdobit pentlemi a pustit se do muzicírování. Ukázky hry na vozembouch lze nalézt například na [Youtube.com](https://www.youtube.com).

AUTOR:

.....
Petr Laštůvka

www.lipka.cz/podnikavost
www.podnikavamysl.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

jihomoravský kraj